

## Notat over indkomne høringsvar i 1. offentlighedsfase for renovering og opgradering af 400 kV luftledning mellem Idomlund og Tjele.

Nærværende notat omhandler høringsvar for renovering og opgradering af 400 kV luftledning mellem Idomlund og Tjele, som indkommet i perioden 9. december 2025 – 12. januar 2026.

I skemaet herunder oplistes indkomne høringsvar, og der gives et kort resumé. I skemaets højre side oplistes Energinets (bygherre) og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's (SGAV) kommentarer til høringsvarene. De indkomne høringsbemærkninger er, hvor relevant, inkorporeret i SGAV afgrænsningsudtalelse.

**Tabel 1 – Resumé af høringsvar med tilknyttede bemærkninger fra henholdsvis bygherre (Energinet) og SGAV.**

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinets bemærkninger	SGAVs bemærkninger
1. NOE Net A/S	<p>NOE Net A/S gør opmærksom på, at der nord for Idomlundvej skal krydses en 60 kV luftledning, og at der syd for Idomlundvej skal krydses et 10 kV kabel og to 60 kV kabler.</p> <p>Det fremgår i høringsvaret, at det skal afklares, om dette medfører behov for kabellægning af luftledningen og/eller flytning af kabler.</p>	<p>Bemærkninger angående krydsning af distributionsnettets luftledninger tages til efterretning. Energinet vil i entreprenørudbud sikre, at arbejdet i nærheden af NOE Nets luftledninger koordineres med selskabet.</p>	<p>SGAV notere at anlægsarbejdet koordineres med NOE Net A/S.</p>
2. Søbakken 44 8830 Tjele	<p>1. Høringsvaret indeholder en anmodning om at få ændret linjeføringen for ledningstraceet omkring Rødding. Der argumenteres for, at en alternativ linjeføring vil kunne sikre udbygning af Rødding i fremtiden. Der er mange ledninger</p>	<p>1. Ved renoveringen og opgradering af 400 kV forbindelsen har Energinet valgt at genanvende de eksisterende mastefundamenter, så det eksisterende tracé forbliver uændret. Energinet vurderer, at denne løsning teknisk, økonomisk og miljømæssigt set er den bedste.</p> <p>Den foreslåede linjeføring medfører en betydelig merudgift, da Energinet både vil skulle etablere nye fundamenter og fjerne de gamle fundamenter med større mængder af affald til følge. Den foreslåede linjeføring indebærer, at der skal etableres nye</p>	<p>Ad 1) I høringsvaret foreslås en alternativ placering af luftledningsanlægget for at fremme muligheden for byudvikling. Byudvikling kan anses som et materielt gode i miljøvurderings sammenhæng. Forslaget bør behandles i miljøkonsekvensrapporten, hvor tekniske og miljømæssige argumenter for og imod en ændring af linjen fremlægges.</p> <p>Ad 2) SGAV bemærker at støj fra hele luftledningsstrækningen vurderes i miljøkon-</p>

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinets bemærkninger	SGAVs bemærkninger
	<p>omkring byen, som afsender vurderer har betydning for den fremtidige byudvikling.</p>  <p><b>Figur 1 Forslag til alternativ linjeføring fra afsender. Rød er eksisterende linje, blå er forslag til alternativ linje, mens orange markeringer er mulige byudviklingsområder.</b></p> <p>2. Der gøres opmærksom på at højere og kraftigere master vil medføre øgede støjgener ved Pileurtvej, Gøgeurtvej og Søparken.</p>	<p>fundamenter i naturbeskyttede områder og et lavbundsområde, hvilket hhv. miljømæssigt og teknisk set er u hensigtsmæssigt. Ligeledes er det u hensigtsmæssigt at fjerne et eksisterende fundament, der er beliggende i et beskyttet naturområde.</p> <p>Viborg Kommune har yderligere oplyst, at kommunen ikke er bekendt med forslag til byudvikling sydvest for Rødding (som på kortudsnittet ligger indenfor ledningstracéet. Området indgår heller ikke i Kommuneplan 2025-2036 som mulig eller langsigtet byudvikling, jf. <a href="#">udviklingsplanen for Rødding</a>.</p> <p>2. Miljøkonsekvensrapporten vil omfatte en beskrivelse og vurdering af støj fra ledningerne (koronastøj) langs hele tracéet. Ud over koronastøj kan der opstå vindgeneret støj omkring master og luftledninger. Vindgeneret støj opstår ved høje vindhastigheder (&gt;10 m/s) og kun ved meget specifikke vindretninger. Vindgeneret støj er ikke vurderet yderligere, da det er vanskeligt at fastlægge præcise kildedata, da støjen kun vil optræde yderst sjældent og da baggrundsstøjen samtidig er høj som følge af vindens påvirkning af andre genstande som f.eks. bevoksning.</p>	<p>sekvensrapporten, således også påvirkningen på Pileurtvej, Gøgeurtvej og Søparken beliggende i sydvest Rødding.</p>
3. Vejdirektorat	<p>Vejdirektorat oplyser at luftledningstracéet krydser statsvejene: Statsvej 425, Holstebro – Oddesund, Statsvej 429, Sunds – Hagebro,</p>	<p>Bemærkninger angående arbejde ved statsveje tages til efterretning. Da der er tale om en eksisterende luftledning, der skal moderniseres,</p>	<p>SGAV bemærker at Energinet tager høringssvaret til efterretning, og noterer at</p>

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinet's bemærkninger	SGAVs bemærkninger
	<p>Statsvej 441, Viborg – Skive. I den forbindelse skal der tages hensyn til følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ledningskrydsninger af statsveje kræver tilladelse fra Vejdirektoratet som vejmyndighed.</li> <li>2. Placering af ledningsanlæg inden for vejbyggelinjer må ikke ske uden tilladelse fra Vejdirektoratet.</li> <li>3. Nye midlertidige vejadgange eller ændret anvendelse af eksisterende vejadgange vil kræve dispensation.</li> </ol>	<p>er projektet omfattet af de eksisterende aftaler med og tilladelser fra Vejdirektoratet. Energinet er i øvrigt i dialog med Vejdirektoratet omkring Klodemølle-Viborg-Løvel motorvejen.</p>	<p>Energinet allerede er i dialog med Vejdirektoratet i forbindelse med hensynet til foreslået motorvejsplacering.</p>
4. SGAV, fredskov	<p>SGAV, fredskov oplyser at luftledningsanlægget flere steder krydser fredskov, og at disse arealer er omfattet af skovloven. Dette betyder, at placering af midlertidige arbejdsarealer i fredskov kræver dispensation. Ved dispensationsansøgning kan der blive stillet vilkår om erstatningsskov. SGAV, fredskov opfordrer til at arbejdsarealerne bør placeres uden for fredskov.</p>	<p>Bemærkninger angående fredskov tages til efterretning. Det er teknisk ikke muligt at placere alle arbejdsarealer udenfor fredskov grundet masternes placering. Energinet søger alle de nødvendige tilladelser og dispensationer efter de relevante særlove, herunder skovloven.</p>	<p>SGAV bemærker, at Energinet er opmærksom på at skovloven er en af de særlove, som der specifikt skal ansøges efter i forbindelse med anlægsprojektet. Der er foreløbigt identificeret 14 steder på anlægsstrækningen, hvor arbejdspladserne skal anlægges, så hensigtsmæssigt som muligt i forhold til fredskov. Det er taget til efterretning at det ikke er teknisk muligt at placere alle arbejdspladserne udenfor arealer med fredskov.</p>
5. Holstebro Museum	<p>Ved etableringen af to nye luftledningsmaster nordøst for Idomlund Station er der risiko for, at man kan støde på fortidsminder, som ikke tidligere er registrerede eller udgravede. Museet anbefaler udførelse af frivillige arkæologiske forundersøgelser. Desuden anbefales arkæologiske forundersøgelser ved mast 164-172 og arkæologiske forundersøgelser eller overvågning ved masterne 126-163 samt 173-229.</p>	<p>Energinet vil følge museets anbefaling om udførelse af frivillige arkæologiske forundersøgelser.</p>	<p>Det er noteret, at Energinet følger museet anbefalinger m.h.t. arkæologiske forundersøgelser og overvågninger.</p>
6. Brusenvvej 5 7500 Holstebro	<p>I forbindelse med mast placeret på dyrket mark, gør ejer af landejendom opmærksom på følgende forhold:</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Bemærkningen om adgangsvejen vil indgå i den videre projektering af anlægsarbejdet.</li> </ol>	<p>SGAV takker for lodsejeres oplysningerne om lokale forhold og bemærker at Energinet tager disse hensyn ind i projekteringen og yder erstatning i tilfælde af afgrødetab</p>

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinets bemærkninger	SGAVs bemærkninger
	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Bruservej er pt. ikke egnet som adgangsvej for tunge køretøjer.</li> <li>2. Læbælter på øst-/vestsiden af marken, hvor masten er placeret, beskæres/forkortes mindst muligt. Der ønskes genplantning eller økonomisk kompensation for fjernede træer.</li> <li>3. Strukturskader på markjorden udbedres. Eventuel afgrødeerstatning udbetales.</li> <li>4. Der er udlagt mange drænrør i marken omkring, hvor masten er placeret, da det er en tung leret jord. Det forventes, at der hvis der sker skade på disse drænrør under anlægsarbejdet, at dette udbedres.</li> <li>5. Der vil højst sandsynligt være behov for at bortlede overflade- og grundvand fra arbejdsarealet.</li> <li>6. Ved evt. terrænregulering omkring masten skal området reetableres til oprindelige terrænkoter.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>2. Energinet vil i entreprenørudbud sikre, at der så vidt muligt tages hensyn til bevoksningen.</li> <li>3. Lodsejere og Energinet indgår en aftale om erstatning for strukturskade og afgrødetab. Udgangspunktet for taksterne fremgår af gældende landsaftale.</li> <li>4. Generelt bliver der lagt køreplader for at have et stabilt vandret areal omkring masterne. Køreplader betyder, at trykket på jorden bliver minimal, hvorfor Energinet ikke forventer at beskadige drænrør i forbindelse med anlægsarbejderne. Såfremt der mod forventning sker skade på eksisterende dræn, som kan henføres til Energinets arbejder, er Energinet som bygherre omfattet af dansk rets almindelige erstatningsregler og vil udbedre skaden.</li> <li>5. Ved renoveringen og opgradering af 400 kV forbindelsen har Energinet valgt at genanvende de eksisterende mastefundamenter. Der bliver derfor ikke udført udgravninger ved masterne, som vil give anledning til bortledning af grundvand. Bemærkningen om afledning af overfladevand fra arbejdsarealet vil indgå i den videre projektering af anlægsarbejdet. Om nødvendigt søger Energinet alle de nødvendige tilladelser på spildevandsområdet.</li> </ol>	<p>eller strukturskade ifølge landsaftalen "<a href="#">el- og fiberanlæg på landbrugsjord</a>".</p>

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinet's bemærkninger	SGAVs bemærkninger
		<p>6. Efter anlægsarbejderne retablerer Energinets entreprenør de berørte arbejdsarealer.</p>	
7. Trafikstyrelsen	<p>Trafikstyrelsen har ingen indsigelser til at højden på masterne forøges til 41 m på dele af strækningen. Der gøres dog opmærksomt på at:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Master og kraner på de dele af strækningen, der ligger inden for Skive Lufthavns hindringsplan, skal godkendes af Trafikstyrelsen forud for udskiftning.</li> <li>2. Udskiftning af master og ledningsspænd i nærheden af HEMS-pladsen, Vester Nørlundvej 3, 7500 Holstebro, bør koordineres med Akutlægehelikopterordningen.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Energinet søger om alle nødvendige tilladelser og dispensationer efter de relevante særlove, herunder Trafikstyrelsens bestemmelser.</li> <li>2. Energinet vil i entreprenørbuddet sikre, at arbejdet i nærheden af HEMS-pladsen vil blive koordineret med Sekretariatet for Den Landsdækkende Akutlægehelikopterordning.</li> </ol>	Trafikstyrelsens oplysninger bliver taget til efterretning.
8. Majgårdvej 27, 7500 Holstebro mf.	<p>Høringssvaret er et fælles høringssvar fra ejer af Majgårdvej 27 og en15 omboende personer. De anmoder om en nærmere undersøgelse og dokumentation for potentielle gener vedr.:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. - Magnetfeltpåvirkning for ekstra linje og 3 x mere strøm over de næste 10 år; - Støjgener med en ekstra linje og 8 m højere master, og - Visuelle påvirkninger, herunder i nærområdet og udsigtsforhold.</li> <li>2. Der bemærkes, at projektet har karakter af nyetablering, og ikke af renovering.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Energinet beregner og dokumenterer magnetfelterne og foretager en konkret vurdering af påvirkningen i forhold til boliger og andre følsomme anvendelser. Under projekteringen overvejes der tekniske tiltag med henblik på at reducere magnetfelterne, dog under hensyntagen til rimelige omkostninger af både teknisk, økonomisk og menneskelig art.</li> </ol> <p>Magnetfeltets størrelse er beregnet ved hjælp af anerkendte og almindeligt anvendte beregningsprincipper for elektriske og magnetiske felter. Magnetfeltets beregnede størrelse bygger ikke på en generel eller teoretisk standardmast, men på den</p>	<p>SGAV har taget det til efterretning at høringssvaret er indsendt med en række omboende som medunderskrivere.</p> <p>Der vil, med den store opmærksomhed, som borgerne har givet emnet, være behov for, at der i miljøkonsekvensrapporten redegøres for magnetfelter i relation til menneskers sundhed og beskriver den forventede påvirkning fra det konkrete anlæg.</p> <p>Det skal tilføjes at Energinet har oplyst at boligejere, med behov for eller ønske om yderligere oplysninger om magnetfelter, er velkomne til at kontakte Energinet, som</p>

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinets bemærkninger	SGAVs bemærkninger
	<p>Ovenstående skal bruges til fyldestgørende at vurdere miljøpåvirkning og sundhedsmæssige konsekvenser på nærmeste boliger og dyrehold.</p>	<p>faktiske udformning af det anlæg, der etableres, herunder hvor mange ledere der er, og hvilket spændingsniveau de har. Modellen beregner magnetfeltets styrke, angivet i mikrotesla (<math>\mu\text{T}</math>), i en højde på 1 meter over jordoverfladen i forskellige afstande fra tracéets centerlinje. Beregningerne er udført for afstande op til <math>\pm 100</math> meter fra centerlinjen, og resultaterne er repræsentative for hele den undersøgte strækning.</p> <p>Miljøkonsekvensrapporten vil omfatte en beskrivelse og vurdering af støj fra ledningerne (koronastøj) langs hele tracéet. Ud over koronastøj kan der opstå vindgeneret støj omkring master og luftledninger. Vindgeneret støj opstår ved høje vindhastigheder (<math>&gt;10</math> m/s) og kun ved meget specifikke vindretninger. Vindgeneret støj er ikke vurderet yderligere, da det er vanskeligt at fastlægge præcise kildedata, da støjen kun vil optræde yderst sjældent og da baggrundsstøjen samtidig er høj som følge af vindens påvirkning af andre genstande som f.eks. bevoksning.</p> <p>Miljøkonsekvensrapporten vil indeholde visualiseringer. De visualiseringer, der skal indgå som grundlag for vurdering af virkninger på landskabet vil primært blive foretaget for at belyse særlige landskabe-</p>	<p>kan vejlede om magnetfelter i almindelighed og om forholdene ved den konkrete bolig.</p> <p>Ad 1) I forholdet til høringssvaret specifikt er SGAV enige i, at miljøkonsekvensrapporten skal indeholde magnetfeltberegninger og vurdering af støj fra ledningerne som afspejler det fremtidige forbrug. Endvidere skal rapporten indeholde visualiseringer. Det skal dog bemærkes, at der bliver lavet visualiseringspunkter fra offentligt tilgængelige arealer og ikke fra specifikke adresser.</p> <p>Ad 2. Projektet er en ændring og udvidelse af et eksisterende projekt. SGAV er enig med Energinet i, at hvorvidt projektet betragtes som et nyanlæg eller som renoveringsprojekt ikke ændre ved den nærværende miljøvurderingsproces.</p>

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinets bemærkninger	SGAVs bemærkninger
		<p>lige værdier fra områder med offentlig adgang, eller hvor der færdes mange mennesker.</p> <p>Beskrivelser/beregninger af magnetfelt- og støjpåvirkning samt visualiseringer indgår som en del af vurderingen af hhv. påvirkning af menneske og sundhed samt af landskabet.</p> <p>2. Bemærkningen er taget til efterretning. Energinet vurderer ikke at bemærkningen i praksis har betydning for miljøvurderingen af projektet. Dette skyldes at både opgraderingen og renoveringen skal undergå en VVM.</p>	
<p>9. Ejere af Nørrevang 30, 7500 Holstebro, b</p>	<p>Da der er omkring 120–130 meter fra ejendomsskellet til masten, og boligen på grund af terrænet har frit udsyn til luftledningerne, oplever ejerne sig som blandt de mest eksponerede i forhold til projektet. De ønsker at følgende forhold bør indgå i miljøkonsekvensvurderingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Grundet terrænforhold bliver afstanden mellem boliger og de højere luftledninger kortere.</li> <li>2. Magnetfeltsberegninger.</li> <li>3. Støjberegninger for koronastøj.</li> <li>4. Forslag til afværgeforanstaltninger: Optimering af fasekonfiguration, justering af mastehøjde og tracé, samt støjsvage ledere.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ved vurdering af påvirkningerne ift. magnetfelt, støj og landskabet, bliver der taget højde for øget eksponering pga. topografien.</li> <li>2. Miljøkonsekvensrapporten vil indeholde magnetfeltsberegninger, der indgår som en del af vurderingen af påvirkning af menneskers sundhed.</li> <li>3. Miljøkonsekvensrapporten vil omfatte en beskrivelse og vurdering af støj fra ledningerne (koronastøj) i relation til de nye master. Vurderingerne foretages på baggrund af erfaring fra lignende projekter, men der</li> </ol>	<p>Det er taget til efterretning af ejerne føler sig specielt eksponeret, når højden på masterne øges, da boligen grundet terrænfor-skelle har udsigt til mast og ledninger.</p> <p>Ad1) Miljøkonsekvensrapporten skal inddrage topografi i beregninger af magnetfelter.</p> <p>Ad 2, 3 og 7) Det er taget til efterretning af miljøkonsekvensrapporten vil indeholde magnetfeltsberegninger, vurdering af støj (koronastøj) fra ledningerne og indeholde visualiseringer af anlægsprojektet.</p> <p>Ad 4) Af Energinets høringssvar fremgår</p>

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinet's bemærkninger	SGAVs bemærkninger
	<p>5. Kulturarv og arkæologiske interesser, herunder gravhøje, kodrivervej og vikingeboplads.</p> <p>6. Tryghed, ejendomsværdi og salgbarhed.</p> <p>7. Visuelle forhold</p>	<p>udføres ikke beregninger for det konkrete projekt.</p> <p>4. Udredningsafstanden kan mindskes ved at optimere fasefølgekonfigurationen: Strømmen i ledningerne er vekselstrøm, som hele tiden skifter retning. Når ledningerne er placeret rigtigt, vil magnetfelterne fra strømmen derfor delvist modvirke hinanden, så det samlede magnetfelt omkring anlægget bliver mindre. Justering af mastehøjde i opadgående højde har kun meget begrænset betydning for udredningsafstanden og medfører desuden større landskabelige indvirkninger. Koronastøj er teknisk set uønsket, da det ødelægger lederne mv. Energinet søger derfor at købe kabel og andre komponenter, der giver mindst mulig koronastøj.</p> <p>5. Både Viborg Museum og De Kulturhistoriske Museer i Holstebro har i skriftlig udtalelse oplyst, at der ingen arkæologiske interesser er ved renovering af master, hvor fundamenter genbruges. Ved etableringen af nye fundamenter ved Idomlund Station, vil der udføres frivillige arkæologiske forundersøgelser.</p> <p>Holstebro museet foreslår en arkæologisk forundersøgelse af arbejdspladserne, der</p>	<p>det, at der forsøges at tage højde for tekniske optimeringer for at mindste gener for omgivelserne.</p> <p>Ad 5) Der er registreret en rundhøj nord for det foreslåede arbejdsareal ved mast 165. Derudover er masten placeret på et registreret kulturarvsareal, hvor oldtidsvejen fra Vesterhavet til Karup å har gået. 7 andre master på strækningen ligger indenfor dette kulturarvsareal. De kulturhistoriske Museer, Holstebro er i forbindelse med deres høringssvar kommet med anbefalinger til ved hvilke master bygherre skal udføre arkæologiske forundersøgelser og overvågninger.</p> <p>Ad 6) Miljøvurderingsprocessen skulle gerne belyse projektet påvirkning på mennesker herunder visuelle forhold og støj. Økonomiske forhold som vurdering af eventuel forringelse af ejendomsværdi og salgbarhed bliver ikke behandlet i miljøvurderingsprocessen. Der er jævnfør Miljøvurderingsvejledningen<sup>1</sup> kun krav om en undersøgelse af de miljømæssige indvirkninger, såsom f.eks. støj, støv på de materielle goder- og ikke den værdimæssige indvirkning på de materielle goder.</p>

<sup>1</sup> Vejledning til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) Konkrete projekter. VEJ nr. 9093 af 21/02/2024

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinets bemærkninger	SGAVs bemærkninger
		<p>ligger i kulturarvsarealerne, hvor der er særlig stor risiko for at påtræffe fortidsminder, og hvor der kan være bl.a. grave i forbindelse med yderligere gravhøje. Der til foreslår museet forundersøgelser eller alternativt en arkæologisk overvågning af de øvrige arbejdspladser hvis der skal muldafrømmes.</p> <p>6. Miljøvurderingen har til formål at identificere, beskrive og vurdere de væsentlige indvirkninger inden for det brede miljøbegreb. Det brede miljøbegreb omfatter ikke forhold omkring ejendomsmarkedsværdi. Det brede miljøbegreb omfatter derimod menneskers sundhed, der handler om miljøets påvirkning af individet, dvs. menneskers mulighed for at opretholde en tilfredsstillende sundhedstilstand.</p> <p>7. Miljøkonsekvensrapporten vil indeholde visualiseringer, der indgår som en del af vurderingen af påvirkning af landskab.</p>	<p>Ad 7) Miljøkonsekvensrapporten vil indeholde udvalgte visualiseringer og vurdering af landskabspåvirkningen.</p>
<p>10. Lille Hedegårdvej 3 Borbjerg 7500 Holstebro</p>	<p>Lille Hedegård er en kvægeejendom, hvor stuehuset er beliggende 80 m fra luftledningerne og nærmeste af 2 staldbygninger til slagtekalve ligger ca. 25 m fra en mast. I høringssvaret rejses der bekymring om magnetfelters påvirkning på mennesker og husdyr og der stilles en række spørgsmål til projektet:</p> <p>1. Bekymring for øget magnetfeltpåvirkning, herunder for husdyrene (kalve) og risiko for kræft ved ophold i boligen. Der efterlyses nye undersøgelser lavet af et uvildigt firma.</p>	<p>1. Energinet beregner og dokumenterer magnetfelterne og foretager en konkret vurdering af påvirkningen i forhold til boliger og andre følsomme anvendelser. Under projekteringen overvejes der tekniske tiltag med henblik på at reducere magnetfelterne, dog under hensyntagen til rime-</p>	<p>Ejendommen og specielt staldanlæggene er beliggende relativ tæt på højspændingsledningerne.</p> <p>Ad 1) Udregning af magnetfelter på strækningen, herunder vurdering af påvirkningen på de nærmeste beliggende boliger, skal fremgå af miljøkonsekvensrapporten.</p>

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinets bemærkninger	SGAVs bemærkninger
	<p>2. Bekymring for øget korona- og vindstøj.</p> <p>3. Kan masterne flyttes, hvis miljøbelastningen bliver for stor for mennesker og husdyr?</p> <p>4. Hvorfor bliver luftledningen ikke kabellagt?</p> <p>5. Er det lavet en CO<sub>2</sub>-beregning for hvor mange kg CO<sub>2</sub>, der skal bruges for at etablere luftledningen?</p> <p>6. Hvor meget CO<sub>2</sub> tab er der på den nye strækning Tjele - Idomlund årligt, kontra at energien bliver lavet lokalt?</p> <p>7. Vil GPS-udstyr på traktoren blive påvirket af magnetfeltet?</p>	<p>lige omkostninger af både teknisk, økonomisk og menneskelig art.</p> <p>De fleste undersøgelser på dyr er gennemført for at undersøge, om magnetfelter fra luftledninger skulle have en effekt på mennesker. Til de fleste forsøg har forskerne anvendt mus eller rotter, men der er også anvendt andre dyr f.eks. bananfluer, som har kort levetid, og hvor man ret hurtigt kan se, om en påvirkning kan være skyld i ændringer i arvemassen. Selvom der ikke er så mange undersøgelser, der direkte har fokuseret på dyr, så har man dog også undersøgt, om felterne kan have indflydelse på:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fugle, pattedyr og krybdyr, som navigerer ved hjælp af Jordens magnetfelt.</li> <li>• Husdyr (svin, får og kvæg), der går på græs under højspændingsledninger.</li> <li>• Fugle og insekter, der passerer gennem felter nær f.eks. højspændingsledninger.</li> </ul> <p>WHO vurderer, at magnetfelter, der er mindre end den fastsatte udredningsværdi i forsigtighedsprincippet (0,4 µT) ikke kan påvirke dyr. Specielt har forskerne ikke fundet nogen skadevirkninger på kvæg, der græssede under ledninger. Der er begrænset forskning af påvirkning fra magnetfelter på husdyr. International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection, ICNIRP, som er en uafhængig,</p>	<p>Det skal tilføjes at Energinet har oplyst at boligejere, med behov for eller ønske om yderligere oplysninger om magnetfelter, er velkomne til at kontakte Energinet, som kan vejlede om magnetfelter i almindelighed og om forholdene ved den konkrete bolig.</p> <p>Ad 2) SGAV noterer at støj (koronastøj) fra anlægget vil indgå i miljøkonsekvensrapporten.</p> <p>Ad 3) SGAV er enig i, at Energinets miljøkonsekvensrapport skal indeholde en vurdering af, om masterne kan flyttes som følge af væsentlige miljøpåvirkninger, og at denne vurdering indgår i den samlede helhedsvurdering af projektets påvirkninger på omgivelserne.</p> <p>Ad 4) Energinet svar tages til efterretning.</p> <p>Ad 5) Der er truffet politiske beslutninger både på EU-niveau og nationalt om, at vedligeholdelse og opgradering af elnettet skal understøtte den grønne omstilling og øget brug af grøn strøm. Tanken bag dette er, at den CO<sub>2</sub>-udledning, der sker nu, vil føre til en samlet reduktion i CO<sub>2</sub>-udledningen på længere sigt. Vurdering af klimapåvirkning og ressourceforbrug er dog en del miljøvurderingen og det anbefales at Energinet be-</p>

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinet's bemærkninger	SGAVs bemærkninger
		<p>videnskabelig organisation under WHO, har ikke fundet evidens for, at magnetfelter under de vejledende grænseværdier, kan påvirke dyr. Det samme konkluderer Den tyske strålingsbeskyttelsesmyndighed, Bundesamt für Strahlenschutz BfS - Statements - Possible effects of electromagnetic fields on plants and animals. Heraf fremgår også den nyeste forskning på området.</p> <p>2. Miljøkonsekvensrapporten vil omfatte en beskrivelse og vurdering af støj fra ledningerne (koronastøj) langs tracéet.</p> <p>3. Vurdering af om masterne pga. væsentlige miljøpåvirkninger kan flyttes, indgår som en del af helhedsvurderingen af projektets påvirkninger i omgivelserne.</p> <p>4. Energinet kabellægger normalt ikke 400 kV højspændingsledninger, fordi det er teknisk svært, ekstremt dyrt og strømme-kvalitet bliver væsentlig forringet. Energinet kabellægger under specielle forhold visse 400 kV højspændingsledninger, navnlig ved kritiske områder som ved landegrænser eller i bynære strækninger. Energinet vurderer ikke, at der for det pågældende projekt er specielle forhold.</p>	<p>nytter sig af monitoreringerne fra bæredygtighedsrapporteringen til dette.</p> <p>Ad 6) Energinet oplyser at højspændingsledningernes formål er transport af mere strøm fra Vestjylland, hvor den produceres, til Østdanmark, hvor den bliver brugt.</p> <p>Ad 7) Ingen bemærkninger.</p>

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinet's bemærkninger	SGAVs bemærkninger
		<p>5. Energinet arbejder aktivt med CO<sub>2</sub>-regnskab for anlægsprojekter, hvor en betydelig del af udledningerne stammer fra entreprenørydelser, materialeforbrug og infrastrukturudbygning. Høj aktivitet på byggepladser og indkøb af komponenter til el- og gasnetværk udgør væsentlige indirekte klimapåvirkninger, der monitoreres i bæredygtighedsrapporteringen.</p> <p>6. Projektet omhandler reovering og opgradering af det eksisterende transmissions-system mellem Holstebro og Viborg. Projektet omhandler dermed ikke elproduktion i Midt- og Vestjylland, herunder elproduktionens placering, kapacitet eller CO<sub>2</sub>-udledninger.</p> <p>7. GPS bruger meget høj frekvens, og højspændingsledninger har meget lav frekvens (50 Hz), som GPS-apparater ikke opfanger, og derfor kan der ikke opstå forstyrrelser.</p>	
11. Tophøjvej 26 Her-rup 7830 Vinderup	Af hensyn til ejendomssalget ønskes den nye luftledning placeret længst muligt væk fra ejendommen.	Ved reoveringen og opgradering af 400 kV forbindelsen har Energinet valgt at genanvende de eksisterende mastefundamenter, så det eksisterende tracé forbliver uændret. Energinet vurderer, at denne løsninger teknisk, økonomisk og miljømæssigt set er den bedste.	Økonomiske forhold som vurdering af eventuel forringelse af ejendomsværdi og salgbarhed bliver ikke behandlet i miljøvurderingsprocessen. Der er jævnfør Miljøvurderingsvejledningen <sup>2</sup> kun krav om en undersøgelse af de miljømæssige indvirk-

<sup>2</sup> Vejledning til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) Konkrete projekter. VEJ nr. 9093 af 21/02/2024

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinet's bemærkninger	SGAVs bemærkninger
			ninger, påvirkning på menneskers sundhed, og materielle goder. Den værdimæssige indvirkning på de materielle goder er ikke en del af de lovbestemte vurderinger.
12. NOE Net A/S	Som høringssvar 1.	Se bemærkning til høringssvar 1.	Ingen bemærkninger.
13. Bygningsstyrelsen	Ingen bemærkninger.		
14. Ingstrupvej 46 8830 Tjele	Lodsejerne ved mast nr. 12 ønsker, at de to 400 kV luftledninger som minimum lægges i jorden på strækningen mellem mast nr. 10 og 12 over Tjele Ådal. Årsagen er, at området indgår i et lavbundsprojekt, der skal forbedre natur, biodiversitet og vandmiljø. Luftledningerne udgør allerede i dag en betydelig risiko for trækkende fugle til områdets søer, og flere arter bl.a. skarv, sang – og knopsvane mister årligt livet ved kollisioner. Som alternativ foreslås det, at mast nr. 11 hæves markant.	Energinet kabellægger normalt ikke 400 kV ledninger, fordi det er teknisk svært, ekstremt dyrt og strømmens kvalitet bliver væsentlig forringet. Energinet kabellægger under specielle forhold visse 400 kV ledninger, navnlig ved kritiske områder som ved landegrænser eller i bynære strækninger. Energinet vurderer ikke, at der for det pågældende projekt gælder specielle forhold. Det er sjældent, at større fugle som svaner flyver ind i ledninger. Det kan ske i meget dårligt vejr, eller hvis de bliver skræmt op.	Formålet med idefasen er at borgere, interessenter mv. får mulighed for at stille spørgsmål og komme med input til miljøkonsekvensrapportens indhold. Det kan f.eks. være idéer til, hvilke miljøpåvirkninger der skal tillægges særlig vægt i vurderingen, og det kan være forslag om alternativer til projektet eller dets placering. SGAV vurderer, at det skal indgå i miljøkonsekvensvurderingen, hvor stor en risiko luftledningerne udgør for trækkende fugle over Tjele ådal, og om en eventuel risiko kan mindskes ved proportionale anlægstiltag.
15. Viborg Kommune	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kommune skal meddele tilladelse ved behov for midlertidig grundvandssænkning samt overkørsler af og gravearbejder i vejene.</li> <li>2. Adgangsveje og arbejdsarealer på fire § 3 beskyttede naturarealer skal beskrives.</li> <li>3. Adgangsveje på to af disse § 3 beskyttede naturarealer bør ændres, så adgangen sker fra syd.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Energinet ansøger om alle de nødvendige tilladelser og dispensationer efter de relevante særlove, herunder naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven og vejlovgivning.</li> <li>2. Beskrivelsen af samtlige arbejdsarealer og adgangsveje vil indgå i projektbeskrivelsen.</li> </ol>	<p>Ad 1) SGAV bemærker, at Energinet er opmærksom på de særlove, som der specifikt skal ansøges efter i forbindelse med anlægsprojektet.</p> <p>Ad 2 og 3) Viborg Kommune gør opmærksom på at fire master er placeret på § 3 beskyttet natur. Adgang og arbejdsarealer skal beskrives, således at der tages størst</p>

Nr./afsender	Høringssvarets indhold	Energinets bemærkninger	SGAVs bemærkninger
	<p>4. Højspændingsledningerne indgår af Kommuneplan 2025-2036.</p> <p>5. Det bemærkes, at der ikke sker krydsning af vandløb eller udledning fra midlertidige grundvandssænkninger til vandløb.</p>	<p>3. Adgangsvejene er allerede planlagt til at ske sydfra.</p> <p>4. Bemærkningen er taget til efterretning.</p> <p>5. Der mangler på nuværende tidspunkt tilstrækkelig information om de geotekniske forhold til, at der kan foretages en kvalificeret vurdering af eventuel udledning til recipient. Beskrivelse og vurdering heraf vil indgå i miljøkonsekvensrapporten.</p>	<p>muligt hensyn til beskyttelse til vegetationen. SGAV tager det til efterretning at Energinet oplyser at samtlige arbejdsarealer beskrives ud over de 4 nævnte.</p> <p>Ad 4) Det er taget til efterretning at luftledningen fremgår af kommuneplanen. Endvidere har SGAV på forhånd sikret sig at tracéændringerne kan indeholdes i plangrundlaget og at der ikke er anlægsarbejde, der kræver byggetilladelse.</p> <p>Ad 5) Det er noteret, at vurderinger om eventuelle udledninger til recipient indgår i miljøkonsekvensrapporten.</p>